

62, P. L. & R.
U. S. POSTAGE
1 c. Paid.
Permit No. 625.
PITTSBURGH, PA.

ERŐSVÁR

MIGHTY FORTRESS

VOLUME III.

1933 FEBRUARY.

NUMBER 2.

A LUTHERAN MONTHLY FOR THE HUNGARIANS OF AMERICA
Published at 161 Hazelwood ave. Contributing staff: Hungarian Editor: Andor M. Leffler.
Pittsburgh, Pa. Monthly. Lutheran Pastors In America. Subscription: \$1 a year

E Z Ü S T Ö M, A R A N Y A M I N C S E N

Péter és János apostolok egy reggeli órában felmentek együtt a templomba imádkozni. A templom ajtóban pedig egy sánta koldus ült alamizsnát kérve.

Péter felé is nyujtja a kezét a koldus. Péter pedig így felelt: "Ezüstöm és aranyam nincsen nékem; hanem amim van, azt adom néked: a názáreti Jézus nevében, kelj fel és járj." Eddig a bibliai történet....

Evangelikus gyülekezeteink évi jelentéseiből megelégedve állapítjuk meg, hogy a konfirmáció és át-térés útján éppen olyan mértékben nőtt a tagok száma, mint az előző esztendőben. Azonban annál szomorubb képet mutat az egyháztól elmaradtak statisztikája.

Lelkészeink szomoru szívvel állapítják meg, hogy a hívő keresztyének haboznak egyház tagokká lenni, mivel nem képesek pénzbeli segílyt nyújtani. Sokan vannak - mondják lelkipásztoraink - akik az elmúlt években rendszeresen látogatták az istentiszteleteket és most elmaradnak. Mikor az elmaradás okát keresik, a felelet rendszerint ez: "Nem igen szeretünk menni, ha nem tudunk adakozni." Bármennyire is rászorulnak egyházaink anyagi támogatásra ezen nehéz időkben mégis le kellene számolnunk azzal a ténnyel, hogy nem

ok az egyháztól távol maradni akkor mikor azt anyagiakal nem tudjuk segíteni. Istennek kegyelmét soha nem vettük meg. Nem is vehetnénk, mert megfizethetetlen.

Különben is a kegyelem ingyen adatik minden hívőnek. Ára nincsen. Mikor nem megyünk templomba, akkor megvonjuk magunktól a nehéz időkben kétszeresen szükséges lelki vigasztalást és reményt. De nem csak magunknak, hanem hittestvéreinknek is ártunk mikor távol maradunk az Isten házából. Megvonjuk tőlük a testvéri közösségben rejlő vigasztaló erőt.

Elsősorban Isten ellen vétkezünk, mikor kivonjuk magunkat a hivek közösségéből, mert ne feledjük el, hogy az Istennek tetsző áldozat nem ezüst és nem arany, hanem a Krisztus Jézusban való szent élet.

Ne engedjük evangelikus testvérek, hogy anyagi szegénységünk visszatartson az Isten Házának látogatásától. Gondoljunk Péterre, az apostolok legnagyobbikára, kinek ezüstje és aranya nem volt, de amije volt azt adta a szenvedő emberiségnek. El ne feledjük soha, hogy a leggazdagab ajándékot nem az adja egyházának aki ezüstöt és aranyat ad, hanem aki adja az ő hívő evangelikus szívét.

AZ AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSSÁG EGYETLEN SAJTÓ ORGÁNUMA AZ
ERŐSVÁR. ERKÖLCSI KÖTELESSÉGE MINDEN EVANGÉLIKUSNAK
PÁRTOLNI ÉS TERJESZTENI EGYHÁZI LAPUNKAT !

AZ AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSSÁG TÖRTÉNETE.

Írta: Becker Jakab.

A legelső evangélikus egyházi szervezkedés Clevelandban történt meg 1907 őszén, amikor Cserniczky Gyula a legelső magyarnyelvű evangélikus istentiszteletet tartotta. Sajnos nem sokáig marad Cserniczky Gyula Clevelandban, amennyiben néhány hónappal később tót gyülekezetben vállalt lelkési állást. Ruzsa István, mint fiatal végzett teológus az eperjesi teológiáról került ide. Lelkes munkás, törhetetlen hitű, izigvéri magyarság evangélikus harcos állott az égetően nélkülözött magyar evangélikus területbe. Innen indult ki Amerika szerte az egyház szervező munka. Ruzsa István fáradságot és költséget nem ismervé elutaztatott New Brunswickba, Detroitba, Pittsburghba, Buffaloba és más városokba, ahol tömegesebben éltek hiveink hogy nekik istentiszteletet tartson és a szentségeket kiszolgáltassa. Örök hálával tartozik népünk a clevelandi gyülekezetnek és Ruzsa Istvánnak, azért az áldozatos munkáért, amit evangélikus Sionunk érdekében végeztek. Alig van olyan gyülekezetünk, amely közvetve, vagy közvetlenül ne érezte volna, az első időkben különösen, a clevelandi gyülekezet és lelkésze tevékenységének jótékony hatását. Az idegölő, fárasztó munka

aláásta Ruzsa lelkész egységét és ma aktiv szolgálattal visszavonulva élvezi az Isten ajándékozta pihenést. Helyét ma testvér öccse, Ruzsa László tölti be szép sikerrel odaadó lelkiismerettel.

Alakulási sorrendben a második a new brunswicki gyülekezet. Érdemesnek tartjuk megemlíteni hogy New Brunswick kilencszáz km.-nyire van Clevelandtól és Ruzsa István lelkész mégis talált időt és alkalmat rá, hogy a new brunswicki hiveket havonta rendszeresen felkeresse. Ruzsa István lelkész hívására, kijött Amerikába Bockó Gyula 1908-ban. Bockó Gyula nem egészen egy évig viselte a new brunswicki gyülekezet lelkési hivatását. Magyar lelke nem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy idegen országban élje le napjait és csalódottan haza távozott, mint suri pap halt meg néhány évvel ezelőtt, emlékét szeretettel és kegyelettel őriztük, mint uttörő amerikai magyar evangélikus lelkészek egyikét. Bockó Gyula után Németi Károly Béla, pápai püspöki titkár került a new brunswicki gyülekezet élére.

(folytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A Pittsburgh és környéki előfizetőink figyelmét szeretettel hívjuk fel arra, hogy az előfizetések felvételével Turcsányi Gyula urat biztuk meg. Szíves pártfogásukat kérjük.

A Cleveland és környéki előfizetések átvételét Balogh Ferenc ur volt szíves elvállalni. Kérnénk az előfizetéseket neki átszolgáltatni.

A Buffalo és környéki előfizetések átvételével Borbély István urat biztuk meg. Kérjük a hittestvéreket az előfizetési díjakat neki átszolgáltatni.

A többi helyeken a lelkész urak voltak oly szívesek elvállalni az előfizetések begyűjtését.

ELŐFIZETTEK: Pittsburgh, Pa.: Nemes Pál, Bíró Sándorné, Molnár András, Óhegyi János, Üveges Pál, Kardos József, Nagy András, Mikulás János, Uhrinyák István, Bogár Ida, Üveges Lajosné, Kucser Lajos. Buffalo, N.Y.: Katz Dávid. Cleveland, Ohio.: Péntek Pál, Szabó Józsefné, Dr. Bhöm János, New Brunswick, N.J.: Kenyő József, Mesteri Lina, Kovács

Lajos, Mihály Mihály, Szakács József, Szenté Teréz, Rev. A. Szabó, Verbóvski János. Perth Amboy, N. J.: Dudás Pál. Fords, N. J.: Szász Mihály.

JAPÁN EVANGÉLIKUS THEOLÓGIÁJA.

Gyűjtés indult meg a lutheránus amerikai ifjuság körében egy Tokioban fellálitandó evangélikus theologia felépítésére. Ifjaink 15,000 dollárt gyűjtöttek erre a célra. A jelenlegi Japán theologia egy ideiglenes épületben van elhelyezve.

A LUTHER MÁRTON BETEGSEGÉLYZŐ ÉS TEMPLOM EGYLET

Szeretettel hívja zászloja alá az amerikai magyar evangélikus fiatalágot.

BEÁLLÁSI KEDVEZMÉNYEK

16 évtől 25-ig: beállási bij nélkül

25 évtől 35-ig: a rendes díj feléért

vesz fel tagokat.

Balog Ferenc, elnök. Péntek Pál, jegyző.

Gabnai I. biz. elnök. 2779 E. 124-th Str.

CLEVELAND, OHIO.

**ROUTSALAIN PAAVO A FINN ERDŐK
PRÓFÉTÁJA.**

[I. Rész.]

Irtta: Laitinen Toivo.

Az elmúlt század valóságos tavasza volt a finn nép történetének. Pedig a század első esztendei éppen az ellenkező horoszkopot állították fel. Finnországot elszakították Svédországtól, akivel pedig balsorsban jó szerencsében több, mint 600 évig élt együtt. Ha fajlag idegenek voltak is, vallásuk, műveltségük közös. S most a világ urának Napoleonnak egy parancsára hozzá csatolják az óriás orosz birodalomhoz. Szomorúak voltak ezidőtájt a finn nép külső körülményei. De ha mi, egy későbbi kor gyermekei, a finn nép belső életébe is beletekintünk nekünk is el kell szomorodni.

Finnország legerősebb támasza, a finn élet tápláló édesanyja a finn evangélikus egyház. Ez az egyház azon dolgozott, hogy a felvilágosodás áldásaival ajándékozta meg a finneket. Lelkesen munkálkodott a gazdasági és társadalmi viszonyok megjavításán. A papok voltak a nép vezetői, akik legtöbbszörre közgazdászok, mezőgazdászok is voltak s igehirdetésük telis-tele volt a leggyönyörűbb elvekkel és praktikus tanáccsal, de a bűnnek és kegyelemnek a hirdetését vívtizedekre a lombtárbá dobták. Az eredménye az lett, hogy a finn nép eltávolodott az élő Istentől. A népszokások megromlottak és eldurvultak, az alkoholfogyasztás és a belőle származó romlás a csúcspontját érte el s a finn nép megközelítette keleti szomszédjának erkölcsi nivóját. Ha a pánszláv mozgalom már akkor virágzik Oroszországban, ma már nincs finn nép.

Az Istennek azonban más tervei voltak a finnekkel. Ő maga látott munkához, hogy a finnek sorának döntő irányt adjon. Hívta a finneket magához s egyszer csak itt is, ott is, szerteszét Finnországban égetni kezdte a bűn az emberek lelkét. "Mea culpa, mea culpa!" - hangzott fel még a legdermedtebb lelkiéletű falukban is. Megismerték a szent Istent, az igazságos, ítélő bírót és ez határtalan nyugtalanságot támasztott az emberi szivekben. Mindenütt megindult a bűnös emberek remegő tudakozódása: Hogy találhatom meg a kegyelmes Istent? S ez az örök tudakozódás vitte az embereket Isten igéje mellé, ez a kiáltás szült imádságot, ez adott az egyházi énekeknek panaszos, szomorúan zengő dallamokat.

Ahol azonban Isten elkezdte a maga munkáját, ott véghez is viszi. Élő hitű igehirdetőket, félelmet nem ismerő prófétákat küldött az ébredező nemzetnek.

A sok közül egyik, a legkiválóbb volt Routsalainen Paavo, a későbbi "ukko Paavo" (öreg Pál).

1777-ben Keletfinnországban született, mint egy szegény paraszt család legidősebb fia. Élénk, szinte csintalan gyermek volt. Veszületett tehetsége már ebben is megnyilvánult, míg meg nem találta később a maga igazi területét. Már 6 éves korában tudott olvasni. Abban az időben ez nagy ritkaság. De éppen ezáltal lett elválhatatlan barátja a biblia, amelyet már akkor kapott ajándékba nagybátyától. Ennek az ajándéknak az értéke felbecsülhetetlen.

(folytatása következik.)

A N A G Y V I L Á G B Ő L

ÚJ LITURGIA MAGYARORSZÁGON.

D. Raffay Sándor püspök egy új liturgiai szertartást adott ki, azon reménnyel, hogy a hazai egyházat visszatéríti a lutheri liturgia szelleméhez. Ideje is lenne, hogy a hazai egyház egységes szertartási rendet követne.

**SIKERESEN MŰKÖDIK A LENINGRÁDI
THEOLOGIA.**

Meyer Tivadar, moszkvai ev. püspök jelenti, hogy a pár évvel ezelőtt fellátott leningrádi theologia most vizsgáztatta az első theologusokat intézetéből. Meyer püspök meglelégedéssel tesz jelentést a fiatal lelkészek tudásáról és vallásosságáról. Szovjet Oroszországban nagy szükség van felkészült, lánglelkű apostolokra.

**A KAUKÁZUS ELSŐ LUTHERÁNUS
TEMPLOMA.**

A Kaukázus Bacu nevű városában most nyílt meg a világ első armén lutheránus temploma, melyben armén nyelven hirdetik Isten igéjét.

NORVÉG IFJAK MOZGALMA.

"Luthersk Ugebald" norvég lap jelenti hogy nagy felébredés követi mindenütt a lutheránus ifjúsági felébredést Norvégiában. Maroni Jakab püspök örömmel jelenti, hogy mindenütt, ahová eme ifjúsági felébredés eljutott, nagy vallásos felbuzdulás látható.

AMELIA EARHART KITÜNTETÉSE.

A Pennsylvaniai Thiel, evangélikus egyetem a "tudomány-doktora" címmel ruházta fel a híres "Női-Lindberg"-et, Amelia Earhartot. Miss Earhart volt az első nő, aki a nagy Atlanti oceánt átrepülte. Érdemes megemlíteni hogy Miss Earhart édesapja a Thiel egyetemen volt tanuló, és ő alapította meg a kelet-amerikai lutheránus kerületek egyikét.

E G Y H Á Z I H I R E K

WINDSOR, ONT.

RUZSA JENŐ, KANADAI THEOLOGUST
FEBRUÁR 16-ÁN SZENTELTE
LELKÉSSZÉ REBLE JÁNOS
KANADAI PÜSPÖK.

Az első kanadai magyar templomban szentelte lelkésszé Reble János, kanadai püspök Ruzsa Jenőt, aki Kitchenerben végez lelkészi munkát. A szentelésen részt vettek Nt. Ujlaky Ferencné, az ünnepest nővére, Ruzsa István lelkész, az ünnepest bátya, Becker Jakab és Papp L. János lelkészek. Ruzsa László, clevelandi lelkész, aki Ruzsa Jenőnek szintén testvére, betegsége miatt nem vehetett részt a felszentelésen. Az Istennek gazdag áldása kísérje útján a fiatal lelkipásztort.

CLEVELAND, OHIO.

A CLEVELANDI LUTHER MÁRTON
EGYLET FENNÁLLÁSÁNAK HU-
SZADIK ÉVÉT FOGJA MEG-
ÜNNEPELNI MÁJUS 28-ÁN.

Ruzsa László, a gyülekezet lelkipásztora, orvosi tanácsára Floridába utazott; helyét Ruzsa István lelkész tölti be. A clevelandi egylet szeretettel hívja meg május huszonnyolcadikára az amerikai össz-evangelikuságot, husz éves jubileuma alkalmából. A rendezőség élén Gabnai József, bizottsági elnök, Balog Ferenc, egyleti elnök és Péntek Pál titkár állnak.

BETHLEHEM, PA.

ORMAI JÁNOS, VOLT BUFFALOI LEL-
KÉSZ A BETHLEHEMI EGYHÁZ
LELKÉSSZÉVÉ LETT.

A feb. 19-én tartott közgyűlésen határtalan lelkesedéssel választotta meg az egyházközség Ormai Jánost, volt buffaloi lelkészt, lelkipásztorául. A megválasztott lelkészt Horváth István, volt főgondnok üdvözölte meleg szavakkal. A választás után új egyháztanács alakult, melyben helyt kaptak az egyházhoz visszatért hittestvérek. A megválasztott tisztviselők feb. 26-án tették le az esküt.

PITTSBURGH, PA.

Úveges Lajosné megboldogult férje emlékére, egy arany keresztet állított templomunk oltárára. Kardos Imréné, szintén boldogult férje emlékének, egy megvilágítható uccái hirdető-táblát adományozott az egyház részére. Mindkét adomány a vigasztalás és az örökélet evangéliumának a hirdetője. A böjti napokban minden második szerdán és pénteken felváltva tartunk istentiszteleteket.

AKRON, OHIO.

ZIMMERMAN REZSŐ, AKRONI LELKÉSZ
EURÓPÁBA UTAZOTT, BETEG
FELESÉGE ÁGYA MELLÉ.

DETROIT, MICH.

KI AKARTÁK RABOLNI AZ EGYHÁZ
TEMPLOMÁT.

A február 26-ára virradó éjjelen betörték egyházunk termeibe ahol a nagy egyleti páncélszekrényt felfeszítették s mikor ott pénzt nem találtak, az összes templomi hivatalos szekrényeket és perselyeket feltörték. Mikor említésreméltó pénzüsszegeket sehol nem találtak, mérgükben magukkal vittek kilencven egyleti jelvényt, negyven dollár értékben. A bűnösök minden bizonnyal hamar kézre fognak kerülni, mert minden jel arra mutat, hogy mükedvelő betörők voltak.

Sikerült farsangi fánkestélyt tartott a gyülekezet, melyen a lutheránus Ifjusági zenekar játszott. - Bertalan Jánosné, az Oltáregylet elnöknőjét, születés napja alkalmából meleg ovációban részesítette a gyülekezet.

Lada Istvánt és családját, ugy szintén az egész egyházat mély gyászba borította Lada Istvánné halála, kiben egy buzgó evangélikus nő tért meg Teremtőjéhez. Béke poraira!

BUFFALO, N. Y.

A BUFFALOI GYÜLEKEZETET IDEIG-
LENESÉN SCHLEIFER BERTALAN
VOLT BUFFALOI MAGYAR
LELKÉSZ SZOLGÁLJA BE.

NEW YORK, N. Y.

Az Ifjusági Kör egy jól sikerült tea délutánt tartott a múlt hónapban, melyen részt vett Pottschacher István, volt bethlehemi lelkész is, aki az istentiszteleten ugyancsak részt vett. - A Nőegylet legutobbi gyűlésén Matthiesné testvérünk tartott Lincolnról egy nagyon érdekes előadást.